

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/38/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120012589
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120012589.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného M. S., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 05.02.2021 pod sp. zn. 28PP/97/2020, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13.04.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného M. S., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods.1 písm. a), ods.2 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného M. S. o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonáva v ÚVTOS Leopoldov na základe :

1/ rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 4T/51/2019 zo dňa 11.09.2019, vo výmere 10 mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený za prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 212 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, a

2/ rozsudku Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/115/2019 zo dňa 29.01.2020, vo výmere 2 roky a 4 mesiace so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený za pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil (v rozsahu č.l. 34-38 spisu) tým, že odsúdený svojim správaním a plnením povinností vo výkone trestu síce preukázal polepšenie, o čom svedčí skôr pozitívne hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, no nie je možné od neho očakávať, že v prípade podmienenečného prepustenia na slobode povedie riadny život a to s poukazom na jeho osobnostné charakteristiky.

Odsúdený bol doposiaľ už dvadsaťdvakrát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť - predovšetkým za majetkovú trestnú činnosť (z toho až trinásťkrát za trestný čin krádeže), majetkovo-násilnú kriminalitu, viackrát za násilnú kriminalitu a aj päťkrát za trestné činy marenia výkonu úradného rozhodnutia. Odsúdený sa dopustil závažnej násilnej trestnej činnosti (trestný čin znásilnenia) a majetkovej kriminality už ako mladistvý. V súčasnosti je odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody za ďalší prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona spolupáchateľstvom, za čo mu bol rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 4T/51/2019 zo dňa 11.09.2019

uložený spoločný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov. Z trestnej minulosti odsúdeného jednoznačne vyplýva, že ho ani opakované ukladanie nepodmienečných trestov odňatia slobody nedokázalo motivovať k tomu, aby dokázal žiť riadnym životom, dodržiavať všeobecné pravidlá spoločenského správania a neporušovať zákony. Okresný súd zároveň poukázal na závery riaditeľa ústavu v podanom hodnotení odsúdeného, kde sa konštatuje, že resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá z dôvodu opakovane páchanej trestnej činnosti a iba čiastočnej akceptácie zodpovednosti za trestnú činnosť. Mnohonásobná recidíva a iba čiastočne kritický postoj k vlastnej trestnej činnosti nedávajú reálnu prognózu polepšenia sa odsúdeného. Podľa názoru okresného súdu nič nenasvedčuje tomu, že by bol odsúdený v prípade podmieneného prepustenia na slobodu dostatočne pripravený viesť riadny život a nedopúšťať sa ďalšej trestnej činnosti.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť odsúdený M. S., ktorú následne písomne odôvodnil samostatným písomným podaním v rozsahu č.l. 41 spisu.

Namietal, že okresný súd nesprávne vyhodnotil podmienky pre jeho podmienené prepustenie, keď nevzal do úvahy (okrem splnenia formálnej podmienky a podmienky pozitívneho správania sa vo výkone trestu) i fakt, že pred výkonom trestu riadne pracoval, jeho trestná činnosť bola len dôsledkom tragických udalostí (úmrtia jeho 15-ročného syna), v súčasnosti má záujem sa riadne začleniť do spoločnosti, starať sa o rodinu, prijať prípadné obmedzenia zo strany súdu nielen počas plynutia skúšobnej doby ale i počas celého zvyšného života. Taktiež namietal, že nie je možné prihliadať na jeho predchádzajúci život, ale je nevyhnutné pozerať sa na neho v kontexte riadneho správania sa vo výkone trestu, plnenia si svojich povinností a snahu o polepšenie do budúcnosti.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienené prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Podľa § 66 ods. 4 Trestného zákona ak ide o podmienené prepustenie podľa odseku 1 písm. c), kontrolu technickými prostriedkami možno skončiť najskôr po uplynutí doby, ktorá zodpovedá dvom tretinám uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmienene prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 a 67 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienene prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu (resp. postupne uložených trestov), a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správne záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu (trestov), ako i podmienka riadneho správania sa vo výkone trestu, o čom svedčí skôr pozitívne hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, no nebola splnená jedna z materiálnych podmienok, a to predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život.

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 TZ je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. (R 5/2017).

Túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Je dôležité poukázať na to, že odsúdený bol už v minulosti viackrát súdne trestaný a to jak na podmienene tresty odňatia slobody, tak i na nepodmienene tresty odňatia slobody, dokonca bol z výkonu trestu i podmienene prepustený a teda mal možnosť preukázať, že i podmienene prepustenie, príp. podmienene odsúdenie ako i výkon doterajších trestov odňatia slobody splní u neho očakávaný účel, avšak dopustil sa opakovane spáchania skutkov kvalifikovaných ako trestné činy, za ktoré bol opakovane právoplatne odsúdený. Vzhľadom na tieto skutočnosti, má súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmienene prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

V danom prípade bolo prihliadnuté s poukazom na § 66 ods.2 Tr. zákona tiež na povahu spáchanej trestnej činnosti a v zmysle odpisu registra trestov aj na sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti (odsúdený má objektívne vykázaných až 22 právoplatných odsúdení), kedy vo vzťahu k jeho osobe nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že bude viesť na slobode riadny život, nakoľko sa jedná o osobu, ktorá opakovane pácha (doposiaľ páchala) trestnú činnosť. Podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré majú v danom smere význam je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane, čo však u menovaného odsúdeného, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nie je možné jednoznačne konštatovať.

Odsúdený Ján Vaškovič dostal zo strany spoločnosti, resp. súdu opakovane možnosť preukázať (a to uloženými podmienene trestami, resp. podmienene prepustením), že „miernejší trest“ na jeho nápravu postačuje. Žiaľ, nestalo sa a k páchaniu trestnej činnosti sa odsúdený vrátil i po podmienene prepustení a tiež i po podmienene odsúdení, a to dokonca v čase plynutia skúšobnej doby, čo viedlo k následne k jeho neosvedčeniu a nariadeniu výkonu trestu odňatia slobody.

K sťažnostným námietkam odsúdeného:

Pokiaľ odsúdený namietal, že súd prvého stupňa nedostatočne vyhodnotil jeho pozitívne správanie sa vo výkone trestu, sťažnostný súd v danom smere uvádza, že zmysel podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na

to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, pričom takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienečnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti.

Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Na podmienečné prepustenie neexistuje právny nárok a preto súd pri jeho rozhodovaní je vždy odkázaný len na také okolnosti, ktoré sú zistiteľné z histórie jeho života, medzi ktoré nepochybne patria i jeho odsúdenia a charakter trestnej činnosti, za ktorú bol súdom doposiaľ sankcionovaný. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že doposiaľ bol menovaný odsúdený predovšetkým za takú trestnú činnosť, ktorej povaha a mnohosť naznačuje, akým spôsobom sa odsúdený doposiaľ živil a že páchanie predovšetkým majetkovej trestnej činnosti bolo v podstate jeho bežnou „rutinou“, v ktorej mu nebránili ani sociálne príp. rodinné dôvody, na ktoré poukazuje v podanej sťažnosti.

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky pre jeho podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.